

V torek, četrtek in soboto
izhaja in velja v Mariboru brez pošiljanja na dom za vse leto 8 gl. — k.
za pol leta . . . 4 . . . — . . .
za četrt leta . . . 2 . . . 60 . . .
Po pošti:
za vse leto 10 gl. — k.
za pol leta . . . 5 . . . — . . .
za četrt leta 2 . . . 60 . . .
Vredništvo in opravištev
je na stolnem trgu (Domplatz) hiš. št. 184. o

SLOVENSKI NAROD

Oznaniła:
Za navadno dvestopno vrsto se plačuje 6 kr., če se tiska 3krat, 5 kr., če se tiska 2krat, 4 kr., če se tiska 3krat-veče pisemke se plačujejo po prostoru.
Za vsak tisek je plačat-kolek (stempelj) za 30 k.
Rokopisi se ne vražajo, dopisi naj se blagovoljno frankujejo.

Slovenci!

Ena najvažnejših pravic vseh narodov, katerih ne tlači jarm absolutizma, je ta, da se ljudstvo sme zbirati v taborih, na katerih se javno pred svetom izrekujejo tirjatve in želje narodove.

Te pravice so naši predniki uživali. Nemile okoliščine preteklih stoletij pa so jih zatrle.

Prišel je zopet čas, da ljudstvo sme napravljati pod milim nebom shode. Te pravice so se že poslužili in se ravno sedaj poslužujejo naši bratje po družih slovenskih pokrajinah.

„Slovenija“, društvo za brambo narodnih pravic, je vzajemno z nami sklenila tudi v središču domovine naše napraviti tabor, in to

na Vižmarjih blizo Ljubljane binkoštni ponedeljek 17. maja t. l. ob 3. popoldne,

da se ondi zbere ljudstvo iz bližnjih in daljnih slovenskih krajev in na tem mestu izreče, kaj zahteva v duševni in materijalni blagor svoj.

Po postavah so narodu našemu zagotovljene mnoge pravice, za ktere je treba, da, razen zastopnikov v deželnih zborih, tudi mi povzdignemo svoj glas, da ga izve visoka vlada.

V tem smislu se bode v našem taboru govorilo in sklepalo o sledečih zadevah:

I. O sredstvih, ki so neobhodno potrebna, da se ohrani in okrepi národnost slovenska, in to:

1. po zedinjenji vseh Slovencev na postavni poti v eno kronovino z deželnim zborom v Ljubljani;
2. po vpeljavi slovenskega jezika v šole;
3. po ustanovitvi slovenskega vseučilišča v Ljubljani;
4. po vpeljavi slovenskega jezika v urade.

II. O napravi denarnih zavodov v podporo kmetijstva in obrtnijstva, in osnovi lastnega zavarovalnega društva.

Vse te zadeve so za ves narod naš zelo važne, in zato mora sveta dolžnost biti vsacemu domoljubu, da se poteza za pravice svojega naroda.

Pridite toraj na gori napovedan dan v tabor na Vižmarje v prav prav obilnem številu. Naj Vas ne zadržuje nikakoršna stvar! Naj svet vidi, da to, kar zahtevamo, ni zahtevanje le male množice, marveč da je tirjatev ogromnega števila enakomislečega ljudstva pod krilom postavnim.

Na noge tedaj, predragi rojaci! Čemveč Vas pride, tem večji vspeh imeli bodo naši sklepi. In v tej veseli nadi prihoda Vašega na Vižmarje binkoštni ponedeljek podajamo Vam bratovsko roko ter kličemo:

Složimo se! Živila Slovenija!

V Ljubljani 1. maja 1869.

Dr. Janez Bleiweis, dr. E. H. Costa, dr. Janez Ahačič, Janez Horak, Peter Kozler, Mihael Pakič, dr. Papež, dr. Poklukar, Fr. Ks. Sovan, Jan. Murnik, kot odborniki Slovenije; Matija Črnivec, župan v Vodica; Simon Sporn, srenjski odbornik v Vodica; Jan. Grajzer, srenjski svetovalec v Vodica; Jakob Jeraj, župan v Smedniku; Jožef Keršič, srenjski svetov. v Trebojah; Primož Oblak, srenjski svetov. v Smedniku; Val. Bonča, srenjski svetovalec v Mošah; Matevž Čebašek, srenjski odbornik v Mošah; Andr. Hočevar, srenjski odbornik v Zapogah; Luka Hujan, srenj. svetov. v Pirničah; Jan. Jeraj žup. v Smedniku; Jožef Plauinšek, župan v Vižmarjih; Janez Sever, srenj. svetov. v Vižmarjih; Alojzi Štrukelj v Št. Vidu; Viljem Pelikan, grajščak v Črnelem; Luka Štifter, župan iz Podrečja; Miha Smuk, posestnik na Viru; Fr. Dečman iz Stoba; Marti Starbek iz Doba; Jan. Flis, srenjski odbornik v Dobu; Juri Jerman, župan v Rovah; Janez Majhen, župan v Radomljah; Fr. Narobe in Jan. Ložar, srenjska svetovaleca v Trzinu; Ant. Mazik, župana nam. v Šmarji; Mat. Brolih, srenj. svetov. v Šmarji; Matevž Rozman, trgovec v Šmarji; Ant. Padar, srenjski odbornik v Šmarji; Ant. Košak, srenjski odbor. na Grosuplem; Vinc. Ogorelec, posestnik na Žeg. Studenci; Ljud. Pour, grajščak in srenj. svetov.; Martin Mehle, srenjski odbornik; Janez Rus, posestnik; Alojzi Žitnik, posestnik; Mart. Bavdek, srenj. svetov.; France Zupančič, župan na Selih; Karol Lamprecht, srenjski odbornik; Andrej Knez, župan na Viču; Tom. Ločnikar, srenjski svetov. na Viču; Mart. Juha, župan Vrblenski; Jernej Platnar župan Iškavaški; Ant. Kraljič, svetov.; Jožef Zdražba, Jan. Boh, Jan. Meglič, Martin Uršič, Anton Zrimec, odborniki studenske županije; Jakob Meden, Anton Virant, posestnika na Studencu; Jan. Mekinec, župan Štepanski; Ant.

Povše, odbornik štepanške županije; Fr. Šimenc, župan v Dolu; Jan. Vodnik, Jožef Jerovšek, Matija Ložar, Janez Jeran, Janez Ložar, France Majdič, Ant. Velepčič, Jan. Ocvirek, France Iglčar, Fr. Jakopič, Ant. Majdič, Fr. Pogačnik, Jakob Majdič, Jur Kadivec, Jan. Zle, odborniki, in France Grot, svetovalec županije v Dolu; Jožef Slovnik, Jožef Kavka, Janez Vodnik, Jakob Prek, posestniki v dolski županiji; Jožef Zajec, župan dovske občine; Jožef Vode, trgovec v Dovskem; Janez Jemec, svetovalec dovske občine; Jakob Pavčnik, France Jemec, Jur Gostinčar in France Stinčar, posestniki v Dovskem; Ivan Tomšič, župan v Polhovem gradu; Janez Češpovar, svetovalec županije polhovograške; Janez Novak, župan dobrovški; Jakob Čuden, svetovalec županije brezovške; Andrej Dermastija, župan na Ježici; Aleš Sajovec, svetovalec županije ješke; Juri Snoj, župan črnaški; Jožo Kovač, svetovalec županije šmarske; Mihael Kraljič, posestnik in poštar v Šentvidu; Matevž Tomc, podobar in posestnik v Šentvidu; Jože Justin, srenjski svetov. v Nadgorici; M. Pirc, župan v Kranji; Leopold Jugovic, deželni poslanec.

Bratje!

Národ, ki ne brani svoje pravice, ki ne skrbi za svoj blagor, životari in pogine! Vabimo Vas 9. maja simo na mejo slovensko, primorsko in hrvaško, da se zedinimo, da se okrepimo v slavo avstrijskemu carstvu!

Vse za vero, dom in cara!

Kalec, poleg Zagorja na Pivki 1. maja 1869.

Taborovi odborniki:

Dr. Bahman France, zdravnik v Bistrici; Benigar Miha, posestnik v Trnovem; Brinšek Ivan, trgovec v Trnovem; dr. Costa Ftbm, pravdnik v Ljubljani; Česnik Jurij, trgovec v Knežaku; Debevc Jože, sokolski starosta v Ljubljani; Dekleva Janez, župan v Britofu; Dekleva Jakob, posestnik v Selcah; Dekleva Leopold, posestnik na Reki; Domicelj Tone, kaplan v Šmarji; Domicelj Vekoslav, trgovec v Zagorji; Dolenc Bernard, grajščak v Podbrjah; Dolenc Edvard, grajščak v Orehku; Dolenc Viljem, posestnik v Rakitniku; Dolenc Viktor, trgovec v Gorici; Domladiš Tone, posestnik v Bitinju; Drobnič Andrej, farman v Knežaku; Fatur Janez, posestnik v Zagorju; Fatur Matija, župan v Zagorju; Fišer Jože, posestnik v Jablanici; Frelj Matevž, farman na Premu; Grabrijan Jurij, korar v Lipavi; Grašič Anton, dekan v Trnovem; Hren France, posestnik v Begnah; Jeršan Anton, posestnik na Uncu; Kalčič France, posestnik v Podbrjah; Keglevič Škender, trgovec v Šenpetru; Kočevar Matija, posestnik na Blokah; Korošec Janez, posestnik v Šenpetru; Krašovec Tone, posestnik v Cerknici; Lavrenčič Andrej, župan v Postojni; dr. Lavrič Dragotin, pravdnik v Gorici; Ličan Škender, trgovec v Bistrici; Magajnar Jakob, posestnik v Vremih; Mlakar Anton, farman v Zagorji; Mogažnar Leopold, posestnik v Bistrici; Nabrgoj Janez, dež. poslanec v Proseku; Noli Josip, doktorand v Ljubljani; Novak France, posestnik v Britofu; Oblak Ivan, duhovnik v Harijah; Obreza Adolf župan v Cerknici; Perenič Vekoslav, župan v Planini; Princ Jože, dekan v Klani; Rubesa Ant., glavar v Kastvu; Rudolf Lovre, farman v Vremih; Steidl France, tajnik v Kastvu; Špelak Janez, trgovec v Šenpetru; Tomšič Ivo, trgovec v Bistrici; Urbanček Janez, kaplan v Trnovem; Valencič France v Bistrici; Valencič Tone, posestnik na Reki; Vičič France, posestnik v Bistrici; Vilhar Ivan, trgovec v Ljubljani; Vilhar Miroslav, grajščak na Kalcu; Vilhar Ščitomir posestnik v Prezidi; dr. Žigon, deželni poslanec v Kviski.

Tabor v Sevnici.

Naši tabori začenjajo važni postajati. Da so bili našemu narodu imenitni od prvega početka, kazal je prvi tabor v Ljutomeru ravno tako kakor zadnji v Sevnici, h kateremu se je bilo zanesljivo zbralo 6—7000 ljudi. Da so pa tabori imenitni tudi vladi in našim nasprotnikom, razvidno je posebno iz tega da je bila vlada v Sevnici poslala 3 komisarje, katerih eden je imel svoj prostor na odru druga dva pa med očinstvom, in pa iz tega, da je imelo lažljivo birokratično-centralistično-slavofagno časnikarstvo cel „generalstab“ svojih reporterjev in lažnikov na taborišči ki so po brzogaju in v dolgih dopisih tabor in taborite tako dolgo obirali, da končno vsemu 2. maju niso priznali druge lepote nego lepo spomladansko vreme. Ni nas volja v dolgo polemiko spuščati se z ljudmi, katerim ni nikdar za resnico. Opomniti hočemo le prav kratko nekatere važnejih nasprotnih očitanj. Ako trdijo, da ni bilo v Sevnici več kakor 2000 ljudi, kažejo, da res le tako daleč sega njih pamet kakor njih nos. Mi smo merili taborišče in se do gotovega prepričali, da je bilo gotovo najmanj 7000 ljudi. — Ako očitajo osnovalnemu odboru, da ni hodil prihajajočih na kolodvor pozdravljat, moramo ugovarjati, da je taborite pripeljalo mnogo hlaponov in voz, katerih so nekteri že v saboto po dnevi, potem pa po noči in v nedeljo od severa in juga dohajali. Pri tem takem bi bil moral odbor vedno na kolodvoru stati, da bi bil zadovoljil našim nasprotnikom, ki ne vedo ločiti med pijanim „schützen-

und turnfestom" in pa politično-resnobnim ljudskim zborom, ki ima govoriti o najviših ljudskih potrebah. Mi pa smemo trditi, da je odbor svojo nalogo izvrstno izvršil in si zaslužil občno zahvalo, katero mu mi za svoj del tukaj javno izrekamo. Ravno tako bedasto je, kar nasprotniki trdijo, da ni bilo tujcev na sevniškem taboru. Prvič to ni res, kajti bilo je nazočih mnogo „Sokolov" in rodoljubov iz Ljubljane, Celja, Maribora, Zagreba, Novomesta itd. Drugič pa prav za prav tujcev ni treba, kajti tabor ima le namen izrekati javno mnenje dotičnega kraja, in k temu tujcev posebno ni treba. Slov. narod pa je svoje simpatije s sevniškim taborom kazal razen nazočih nedomačinov tudi v mnogih telegramih. Neizmerno pa so smešni naši nasprotniki, ki se posmehujejo, da je bila večina taboritov — kmečkega stanu. Mi smo videli 6 — 7000 državljanzov, ki so sklepali o svojih potrebah — med temi je bilo nekoliko hinavskih slavofagov, ki so nesramni dovolj, da se Slovence žezato posmehujejo, ker je kmet. Toliko za zdaj o nasprotnih lažeh po časnikih. Obrnimo se raje od teh ognusnih prikazni k veselejši, našemu taboru.

Ob 2. popoldne odpre g. dr. Razlag v imenu zbolelega poslanca gosp. Lenčeka prvi letošnji tabor na Štirnškem in pozdravlja zbrane brate od obeh krajev Save. Na njegov nasvet se enoglasno izvoli g. dr. Serneec za predsednika in v kratkem razlaga pomen tabora in dolžnosti taboritov. Župnik Ripšl, kakor prejšnja gospoda od množice navdušeno sprejet razlaga potrebo slovenskih šol češ, da kdor se nič ne uči, nič ne zna in hodi z beraško palico od hiše do hiše. V državi, ki šteje 8 milj. Nemcev, 16. milj. Slovanov, 5 milj. Italijanov in 1 milijon ciganov, vsakdo sicer skrbi za vsakdanji kruh, a drugi se masté s pečenko, Slovani pa smejo komaj kosti povohati. Če se otrok tudi 3 leta nemški uči, pa ostane 1 leto doma, pa nič več ne zna (klici: Res je, prav nič ne zna!) V far n i h šolah je dostokrat po 150 otrok, izmed vseh teh gresta komaj dva na višje šole. Čemu je treba nemščine? (klici: živio!)

Izbajaje od stavka: „enake davke, enake pravice" govornik prav srečno razpeljuje potrebo viših šol in mu je ljudstvo navdušeno „živio" klicalo, ko je govornik svrševal svoj predmet in rekel: Tirjamo višje šole slovenske, naj bo že v Ljubljani, Celji ali Maribovu, da nam slovenski otroci ostanejo Slovenci! K koncu opominja g. Ripšl, da so vse pravice slov. jezika našete v slov. brošuri „Čujte, čujte, kaj slovenski jezik tirja", katero torej živo priporoča. I. Resolucija: naj se vpelje v naše ljudske in srednje šole slovenski kot učni jezik in se napravi posebno pravniško vseučilišče na Slovenskem — se je potem enoglasno sprejela, in na poziv predsednika, da se sme tudi proti resoluciji oglasiti, kdor bi ne bil z njo zadovoljen, nihče roke ne vzdigne in se tudi k besedi ne oglasi.

Ker je imel II. resolucijo zagovarjati g. dr. Serneec, prevzeme začasno g. dr. Zarnik predsedstvo. G. govornik je rešil svojo nalogo v jako temeljitem govoru. Taboriti so ga prav pazljivo poslušali in nad priznavajočimi klici v govor kazali, kako jasno je jelo postajati v njihovem duhu. Veselo je ljudstvo pritrjevalo, ko je govornik razvijal, da se morajo postaviti slovenski oznanjati, kar je država nekaj delala a zdaj žalibog (klici: žalibog!) zopet opustila; da mora uradnik slovenski govoriti in pisati, kar se je že tudi mnogokrat obetalo, ali žalibog samo obetalo; da se uradniki obostavljajo učiti se slovenski, da pa naj torej tem bolj glasno tirjamo, da se v slovenščini izuri vsaj mlajši zarod. Sposobnih uradnikov bomo dobivali z vseučilišča Zagrebskega, katero je cesar Franc Jožef (Živio cesar Franc Jožef!) nedavno potrdil. Samo to je, da so na Hrvaškem sedaj drugačne postavbe, kakor pri nas. Zato se bo moralo vsakako skrbeti, kajti to je gotovo, da uradniki morajo znati slovenski in da tako ne sme več ostati (gromoviti klici: Res je. Ne sme, ne!) Potem se nam bodo delala tudi pisma slovenska, kajti pravica je za vse ljudi in naj se služi Slovincem v slov. jeziku. Ako se je vedno velevalo Slovincu: „daj, daj, delaj in daj" in smo tudi vse radi dali, naj se tudi nam da, kar nam gre. Govornik razlaga na dalje slabe posledke tujega jezika, ker se čisto krivo piše, čisto kaj izpusti ali pristavi, sploh pa

pravica ne gre k srcu in ostane le tuja boginja (Živio-klici), kaj bi nam pomagalo, ko bi bili sami angeljčki sodniki, a bi sodili n. pr. grški. Tudi to ne velja, ako se trdi, da se z nemščino pride daleč po svetu. Uradna pisma niso za semenj, ampak le za dom in osebno rabo (Res je!) Konečno nasvetuje g. dr. Serneec sledečo resolucijo:

1. Slovenski jezik naj se vpelje v pravno in državno življenje povsod, kjer se opravlja s Slovenci.
2. V ta namen hočemo najpred sami slovenski jezik rabiti pri vsaki priložnosti za svoja dokazna pisma, za dopise in prošnje k državnim uradnikom.
3. Od visoke vlade pa tudi tirjamo rabo slovenskega in le slovenskega jezika v opravljenih s Slovenci zlasti:
 - a. Naj se vse postavbe oznanjujejo tudi slovenski.
 - b. Naj nam vlada ne pošilja drugih uradnikov v naše kraje, nego ki so slovenščine popolnoma zmožni že poprej v govoru in v pisanji;
 - c. Naj se uredi dovoljeno vseučilišče v Zagrebu tako, da dobimo iz njega tudi za slovenske kraje sposobnih uradnikov. Naj se tedaj tudi tam učijo vse postavbe, ki veljajo v naših deželah;
 - d. Uradnikom, ki že sedaj služijo naj se postavijo obrok, do kterega se morajo popolnoma naučiti slovenščine, sicer pa naj se prestavijo.
 - e. Po preteklem obroku velja za pravilo, da nobeno uradno delo za Slovence ne velja, ako ni bilo v jeziku dotične stranke, priče itd. opravljeno in zapisano.
 - f. Sploh naj vlada po preteklem obroku načelo, da morajo vlada, deželne, okrajne in občinske uradnike slovenski ravnati s Slovenci v vsakem opravilu, bodisi v vojaški službi, ali pri pobiranju davkov ali v drugih javnih ali osebnih pravnih zadevah.

Zbrana množica je že med branjem posameznih točk kazala svojo zadovoljnost in resolucijo enoglasno sprejela,

Ko zopet predsedništvo prevzme g. dr. Serneec, dobi besedo g. dr. Zarnik in zagovarja III. resolucijo, o zedinjeni Sloveniji. Zarnik zna seči do srca priprostega ljudstva, kakor nihče. To so priznavali tudi slov. nasprotniki, katerih ni bilo malo na tabiriščih. Govornik je najprvo zavrnil one laži, ki jih hočejo nekteri našemu ljudstvu natvesti, da hočejo Slovenci svojim rojakom zopet nazaj spraviti tlako in desetino. Prestopivši na pomen tabora pravi, da smo bili pred 1000 leti pač še vsi Slovenci, da smo pa tekom časa v svojih šolah še svoje pravo ime pozabili, in da se zdaj pozmano let kot Kranjce, Stajarce itd., vsak izmed teh vlice na svojo stran, zato pa tudi ni eden ni drugi dima pravice, ki mu gre. (Klici: Res je tako!) Zakaj so Ogrji dobili svoje pravice? Zato ker so vsi združeni in složni. Torej treba, da se tudi mi zedinimo. Govornik podpira svoje razlaganje s znano basnijo Vodnikovo o kranjskem in nemškem konji in v pravico o očetu, ki je osmero pozameznih palic lahko zlomil, nikakor pa ne, ko jih je zvezal vkup. — Slovenci ne tirjamo ne več ne manj ko drugi; da smo tako na kose raztrgani je sramota pa tudi velika zguba (Res je!) Govornik še enkrat opominja k združenji in slogi, ter priporoča branje slov. časopisov inomenja „Slov. Nar." kteremu je glavni namen združena Slovenija. Konečno stavi tole resolucijo: V Sevnici na taboru zbrani slovenski narod sklene, da ni nobene druge rešitve za njegovo duševno in materijalno blagostanje razen te, da se zdaj v 8 deželah bivajoči razkosani udje celega slovenskega naroda, po postavnem potu v eno kronovino „Slovenijo" z enim deželnim zborom združijo. — Resolucija se je z veliko navdušenostjo enoglasno potrdila.

Ko se je bilo ljudstvo zopet potihnilo, naznanja g. predsednik pozdravila, ki so se taboru poslale iz raznih slov. krajev. Najprvo se bere pismo g. dr. Bleiweisa, ki je osebno zadržan udeležiti se tabora. Zbrano ljudstvo je ime Bleiweisovo navdušeno pozdravilo, in živio-klici so še le potihnili, ko je predsednik brati začel brzoglavno pozdravila, ktera so poslali slovenski studentje na Dunaji, rodoljubi iz koroškega in sicer iz Prevali in iz Dravbregu, dr. Costa v imenu „Matice slovenske,"

Listek.

Poslednji bosanski kralj.

(Zgodovinsko-romantičen obraz; česki spisal Prokop Chocholoušek, poslovenil Podgoričan.

VI.

(Dalje.)

„No, pa bodi tako," — nasmehne se vladika.

„Razodel si se, kaj zahteva cerkev, velečestiti oče," — opomni Turčanski, „kaj bi rada krščanska mati, zdaj pa jaz povem, kaj tirja moj kralj, moj jasni gospodar!"

„Povedi," — trpko se nasmehne Tomažević, „saj že slutim, kaj se izpoveš, a vendar sem radoveden."

„Tem blagostnejše," — oglasi se Korvinov sel in zgene z ramami, „pa vendar tvoje milosti ne razžali moja hoteva," — prikloni se mu globoko, ali če prav mu verlesnost gleda z obraza, Tomažević vendar le zna, da ga sel zasmehuje, da v pleve zakopuje njegovo kraljevo dostojnost, toda ni z besedo ne razodene svojih misli, le bridek smeh mu poigra okrog usten.

„Bosniški kralji so davek plačevali sultanom, ogerski kralji pa so trdili, da so jim fevdni vladarji," — govori dalje Korvinov poslanec, „ta nenatorna medsebnost mora nehati, kajti bosniška krona ni le sv. Štefana krone rastlika, temuč Bosna je tudi nje vlast —"

„Kaj?" — zavzet povpraša Tomažević.

„Tudi vlast," — potrdi Turčanski, ne da se premotiti, „bosniški kralji so to, kar so le posled božje in ogerskega kralja milosti, saj le ti do- ločujejo, kdo naj kraljuje Bošnjakom, kdo ne."

„To je zasramovanje," — zahudobi se Tomažević, „kdo bi tedaj bili bosniški kralji?! Kralji?! nikakor ne — mrletje bi bili narodu, na prestolu ne bi bili še to ne, kar je najnemarnejši župan v svoji trdnjavi, le ogerskega

kralja namestniki bi bili to, kar je najzadnjiš dvornik s kraljevskim imenom sebi na sramoto. A takega kaj meni smeš ziniti?" — stopi k njemu do cela razkačen.

„I saj si menda čul, da tebi," — Turčanski hladno odgovori, „zakaj samega sebe sramotiš? zakaj nisi sprejel moje oponosne resnice? zakaj tedaj nisi vdal se jej — ter počakal, da strpnost sama počesti prestol, da bi bil boljše zavaroval se, kako si grešil?" — podučil ga zaničljivo.

Tomažević obledi, povesi oko in globoki vzdehi se mu vzmičejo iz tesnih prs.

„A vendar-le" opomni ga Korvinov sel resno, „moj jasni gospodar neče drugega, nego da izvršiš svojo obljubo."

Kakor omamljen, tako Tomažević vpre oko v Turčanskega.

„Ali morebiti nisi sam kralja Matijaža izbral si, da te sodi, da razsodi tvojega očeta osodo in tvojo?" — povpraša Turčanski. „Saj nisi priberalil njegove privolitve, da se smeš odličiti z bosniško krono, kaj ne da ne? Torej, ali je čudovito: če ta, ki je že pokronal, brani takovo pravico v bodočnosti? Saj si sam svojih pradedov krono ogerskim kraljem prodal v čisto last, zatorej kralja Matijaža ni po krivici, ali sprejeta ponudba ostane obljuba. Za tega delj — če se razdere ta ponudba, razprši naj se takoj, kajti jaz se ne utegnem muditi. Ako pa se premisliš, pomni, da tvoj odlok ne bode le senca, da bodeš še le po denes kralj — da bodeš po zdaj jej ukazovati narodu."

Tomažević pogleda k višku. Če prav se mu pozna, kako mu burja po dušni notrinji razsaja, vendar-le se mirno jame razodevati, le trdega glasu ne more do cela zmoči: „Ali bi mogel potrditi vse, kar se vam ljubi zahtevati od mene? A da moram, tega je kriva le vaša zvižajnost: negovali ste me, obetali mi, jaz slepec pa sem dirjal po nesrečnem poti naprej, ker sem vam veroval, zdaj po tem nadnatornem pripetljaji pa se mi posmehujete,

Ljubljanski gimnazijski studentje in slov. rodoljubi iz Velikoveca po g. dr. Pavliču.

Dr. Vošnjak potem dobi besedo. Kako koristno bi bilo zedinjenja Slovencev, vidi se že samo iz tega, da se ga nasprotniki tako boje! Govornik kaže, kako se je Nemcem pod nos zakadilo, ko se je ta misel prvokrat izrekla v deželnem zboru graškem in posebno povdarja materialne dobičke prihodnjega zedinjenja; škoda bi imeli od ločenja samo Nemci, od katerih se pa nikakor ne mislimo ločiti tudi v kupčiji itd. Dr. Vošnjak priporoča nazočim kranjskim volilec g. dr. Zarnika, naj ga volijo v Trebnjem za poslanca in konča svoj govor s klicem: „Živili Slovenci,“ kar ž njim vred zakliče vsa zbrana množica.

S „živio“ klici pozdravljen stopi g. dr. Razlag pred občinstvo, da bi razgovarjal 4. in 5. resolucijo; 5. resolucijo zato ker je bil poprej v to namenjeni g. govornik zadnji dan odstopil. Dr. Razlag najprej ometuje navadno sodbo kmečkega stanu, da sme samo kmet govoriti o kmetijstvu, kaže kako je tudi on sam kmet in gospodar, kako torej tudi on sam čuti potrebe kmečkega stanu. Vprašaje se, kaj je storiti, da se bo našim okrogom bolje godilo, nego se godi nam, odgovarja si s stavkom, da je nevednost naj večje naše breme, da je torej treba otroke bolje izrežati, potem pa napraviti si zavodov, kjer bomo mogli izvedeti izkušnje drugih narodov in tako povzdigniti naše kmetijstvo na stopinjo, na kateri stojé drugi izobraženeji narodi. Dozdaj nimamo Slovenci prave kmetijske šole; v nemških pa se naši otroci le malo nauče in se večidel pokvarjeni in nevedni vračajo domu. Kmetu je treba bistro glave, delavna roke in poštenega srca. Zakaj bi se nam ne dala za naš denar učilnica, v kateri bi se mogli ne le učiti, kar drugi vedó o kmetijstvu, ampak v ktere bi ob enem tudi delali in se v kmetijstvu dejansko vadili? (Res je, živio!) Zatorej se obrnimo do visoke vlade iz dež. zbora in izrecimo jim svoje želje: naj se osnuje gospodarska šola za sevniški, brežki, kozjanski in sosedne okraje. Pri glasovanji resolucija enoglasno obvelja. Peta nasvetovana resolucija je zlasti okrajnega pomena; pri predmetih te vrste si je lahko mišljenje in korist ene vasi nasprotno mišljenju in dozdevni koristi sosednje vesnice in navadno je težko združiti ljudi. To se je pokazalo tudi pri resoluciji, ki je imela dva mosta čez Savo, namreč pri Sevnici in pri Brežicah. Dasiravno je g. govornik Razlag svoj predmet iz teoretičnega in praktičnega stališča jako dobro rešil, in na številkah natanko dokazal, kako bi bil most v Sevnici kakor tudi v Brežicah koristen za dotične okraje, bila je kakor je bilo videti med ljudstvom sodba že poprej storjena in resolucija pri glasovanji ni obveljala.

Tabor se je v najlepšem redu končal. O govorih in napitnicah politorskega shoda kakor o družem tabora se dostajočem prihodnjé na družem mestu.

Dopisi.

Iz Ljubljane, 4. maja —r—. [Izv. dop.] Krivo sodijo nekteri moj poslednji dopis iz Ljubljane, in krivo bi bil sodil jaz sam, ko bi bil kedaj mislil, da se bodo naši Nemškutarji eni strani naše narodne stranke udali. Ako človek še tako brez vse strasti pogleda v toke, koder se počea nenaravno življenje naših nemškutarjev, vidi toliko nagnjusnega blata, da mu mora kri zavreti. Ti ljudje niso sovražniki le nesvobodnostnih naprav, absolutističnih poželenj posameznih stanov, oni so večni sovražniki naše narodnosti. Oni, ki imajo sveto besedo svobode zapisano na svojem nemškem praporu, izdaje svobodo in prapor tistemu tiranu, ki bi prišel kakor deus ex machina in bi mogel zatreti slovensko narodno stranko ponemčevanju na prid. Vse njihovo dejanje opravičuje to misel. In zares se mora človek čuditi, ako vidi ognjenost nekterih nemškutarjev, katero razvijajo v nasprotovanji narodostnega napredka, ognjenost, kakor bi bila vredna boljše stvari. Kakor da bi ne videli, da se pri vseh narodih denšnjega časa narodni mo-

so vam bile znane moje namere. Dobro ste bili spleli mrežo, jaz abotnež pak sem se zapletl va-njo! A le bodi, vse mi je po všeči, saj ne morem drugače. Ali čuj, Turčanski, na svoje domovine meji se spomni še mojih besed: iz bosniških kraljev ste sužnja igrače ustvarili lastnemu veselju, v korenini ste pohabili moč kraljevine moč, ki vam je doslej sama bila pomočnica na vojski z mohamedanskimi jatami. Takova kraljevina težko kljubuje večji moči, in kakor je onemoglo sosedstvo — onemoglo samo zaradi vaše lišičnosti, tako morebiti opeša tudi Bosna v turški sužnjosti; ali potlej se pripravite: tudi vi okusite mohamedansko zarobljenost; po ogerskih puščah bodo plapolali turški bunčuki (konjski repi), vašim mestom in gradem na razvalinah se bode v veselji zibal mogočni Turek, mohamedanski konji pa bodo teptali po mrtvih Ogrih, a Budimu na zidovji se bode svetil polumeseč!“

Čem delj, tem navdušeneje je govoril Tomažević, oko mu je kar gorelo, in ko je na svojem mestu stal z na svarilo dvigneno roko tako, kakor prorok, pred kterega notranjim očesom se umičejo doslej še neznane bodočnosti zavoji, v tem Korvinov poslanec ni mogel vzdržati, da ne bi notranja groza bila stresnila ga; a ker ga je bilo oplašilo Tomaževićevo proštvo, za tega delj je poslušal prav do konca, ni se drznil zmotiti ga niti z najhrajšjim vzdihom.

„Bog ne daj tega!“ — oplašen vsklikne vladika Nikolaj.

Ko Tomažević dokonča svoje proroštvo, globoko zamišljen je še nekoliko časa Turčanski. „Kakov možak je to!“ — naposled začne tiho govoriti sam sebi, „kakov kralj bi bil to, ko bi ne bil zabrel v tako zlodejstvo! Bogme, ne zdrmal bi samo turškega sultana, temuč tudi sv. Štefana zezlo bi moralo čujno biti radi njega, nevaren sosed bi bil nam, zdaj pak je popolnoma v naši oblasti, in bosniška kraljevina bode naše vlade sužnja, cepne nam v last tako, kakor dozorel sad z drevesa. — Ali to poroštvo?“

Čez nekoliko časa oholo dvigne glavo: „Grozil si se sveti ogerski kroni z osodo onemogle, že do gotovega pogina dospelo Srbske; da se to

žje boré pod isto zastavo, katero smo prisiljeni po naravnih zakonih razviliti mi Slovenci, napoveduje se nam boj na življenje in smrt. Tega se mora vsak prepričati, kdor bere članek v ljubljanskem Dežmanovem listu št. od 1. maja. Govori se tu o brošuri Dominkuševi, pa kako? Tako kakor mora le tisti govoriti, komur je vsako pošteno in nepošteno orožje dobro. Zavijača in laž pred vsem svetom, to so pač orožja ki so se rabila proti nam in se rabijo še. V omenjeni brošuri ni noben človek našel, da je pisatelj proti največjemu izobraženju posameznih. Izrekoma je še dejal, da si po viši omiki hrepeneč Slovenec nikdar ne bode dal pota zapirati do izvora nemške ali sploh tuje vednosti in umetnosti. Le Dežmanov „Tagblatt“ ima dovolj nesramno čelo, da mu podtika, ka je zoper „sporadische aufklärung“. Dežman preveč pridno opazuje narodno prizadevanje, da ne bi vedel, kako ga umemo mi. V njem pa je „duh zanikanja“. Pozitivnega nam ti ljudje še niso nikdar povedali nič; oni zanikujejo večno in kar se narodnega napredka kar se ljudske omike tiče, so menda pozitivno samo za cvetenje nemštva in s tem samo za „sporadische aufklärung.“ — Nemško gledišče v Ljubljani že hira Ni dovolj da daje dežela 1600 gld. za „sporadische aufklärung“ (?) nekterih Ljubljančanov. Ljubljanski Nemci mu morajo letos še z 3500 gld. pod pazduho seči — pa še ne morejo dobiti direktorja. Osnoval se je torej odbor, v katerem seđi nekoliko trgovcev in ki se imenuje „theaterdirektorium“ in bo imel vodstvo gledišča v roci, da germanska Talija ne bo molčala v mestu slovenske dežele. Pravijo da dramatična umetnost zastoj išče v tem direktoriji prijateljev, ki bi jo umeli.

Iz Trsta 3. maja. [Izv. dop.] — Do 1. junija t. l. v okolici nobene čitalnice več ne bo. Okolica zgubi svoje dose-dajne župane, na njih mesto pridejo magistratni komisarji in svoboda, kakoršno želé naši progresisti, bode njim prisvetila. — Rodoljublje primorskih Slovencev že slovi med vsemi Slovani. Marsikterega bođe torej ta nepričakovana novica osupnila. Ali vendar se zgoditi mora kar sem omenil, to je želja onih gospodov, kateri že težko pričakujejo na naših obalah zveličavno laško republiko. Kako je pa mogoče, da se bodo vrli okoličani svojim čitalnicam izneverili? Po kombinacijah g. garibaldincev tako-le: Tekočega meseca dajo laški „gimnastici“ pri „lovcu“, kjer ima rocoljska čitalnica v najem sobano, veliko zabavo, h kateri bodo povabili vse okoličane, njih veličastno pogostili, ter njih vpletli v svoje mreže. Po moji razzodbi pak ti gospodje delajo račun brez krčmarja. Prejšnje čase bi se morda okoličani dali prevariti s prilizovanjem, ali denes je ves trud zastoj in strašanske agitacije Lahov bodo ostale brez vspeha. Lahi mislijo, da so okoličani sploh ednaki nekterim vrakom, ki hočejo pri njih kličé izprositi zadeve, ktere svobodno po postavnih petki lahko tirjajo. Ali motijo se, narodni duh je take politične kilavce že daleč nadkrilil. Vsak, ki je opozoval v Avstriji dogodbe poslednjih let, se je lahko prepričal, kaj v naši čudni državi velja pohlevnost, kaj ponižne prošnje — nič prav nič! Naj tedaj naši prvaki vendar po dolgem brezpridnem delovanji konečno previdijo, da v pohlevnosti za nas zmage ni, da je potrebno, nastopiti drugo pot Pohlevnosti in ponižnosti prenapolnjeno srce je ne mara tudi g. Nabrgoju diktiralo prepričanje, da bi tabor v tržaški okolici okoličanom več škodoval, nego koristil in da se je upal to svoje prepričanje javno izreči in ga s plitvimi, puhlimi razlogi zagovarjati. Jaz pa trdim, ka onih 1200 goldinarjev, ktere je okolici v mestnem svetovalstvu izprosil, za žveplanje trt, njej gotovo ne bode koristilo toliko, kakor njej bode koristil tabor. Tabor okoličani gorko želé, za žveplo pa ne porajtajo, ker 1200 goldinarjev tolikim posestnikom ni nobena dobrota, za nje torej svoje samostalnosti prodali ne bodo, kakor je prodal Esav za skledico leče svoje prvorojstvo. Zarad svojega čudnega prepričanja se po takim Nabrgoju tudi ni vdeleževal glavnega zbora, ki ga je imel taborov odbor večeraj t. m. v rojanski čitalnici. V zbor so prišli veljavni možje okolice in odločili tabor na 20. dan junija med Sežano in Občino.

ne zgodi, le smelo se vpri in kljubuj naši skrbi; bridko bode Turek izkusil naše sile moč, zadene ga tako, kakor je podrla vse tiste, kateri so drznili se — ter ogerskega naroda srd klicalina-se, in tudi ga ni kraja, kjer ogerski prapor ne bi zmagovito bili plapotali v njegovem ržaji!“ — ponosno vskrikne. „A vrhi tega,“ — zasukne besedo, „rači se Tvoja kraljevina milost varati, kermeniš, da tesna zveza z ogersko kraljevino oslabi Bosno; narobe je res: tem silnejša skala bode Turku v hrabrega naroda senci, v zavetji takega naroda, ki o vsaki priliki orožje rad vihti na pomoč svojim prijateljem, da ne omenim več o tem, da tvoja hrabrost, tvoja zrelost je vredna oklenega upanja, da bi posled obeh zmogel močnejšega Turka, tako, da bi dolgo časa varne bile bosniške meje.“

Zdaj umolkne, in čaka kakovega odgovora, ali kralj Tomažević, ker ga je bila že popreje zmogla vročica, podpre si glavo z roko, strmi pred-se in ne posluša dalje Turčanskega, kakor ne bi njega zadevale poslančeve besede. „Kar smo do zdaj tukaj-le ukrepali in odobrili,“ — zopet Turčanski spregovori čez malo časa, „to ostani skrivnost svetu, torej tvoje dostojnosti ne zadene nikakova sramota, da bi jo vedel narod, tudi menda ne bodeš na izgubičku, če sprejmeš velečestitega Modruškega vladike nasvet.“

„Jasni kralj, meni je v skrbi le tvoja časna in večna sreča,“ — oglasi se vladika, „ali ne le tvoja blagost temuč tudi tvojega naroda sreča — naroda, kemu si telesni varuh ti, duševni pa jaz.“

Tomežević hladno prikima, zato da je razodel, kakor bi bil slišal in razumel vse.

„Jaz moram še denes vrniti se,“ — zopet Turčanski začne govoriti, „zeló žal bi mi bilo, ko bi kralj Štefan Tomažević jezo gojil v svojem srci na zahvalo, ker sem v skrbeh zaradi obeh vlad: bosniške in ogerske; zelo žal bi mi bilo, ko bi ti nehvaležen bil jasnega kralja in mojega gospoda Matijaza Korvina prijazni in posebni vdanosti do tebe.“

„Z bogom, Turčanski!“ — nekamo resno spregovori kralj, a ne gane se sè svojega mesta, „veruj, da znam ceniti tvoje prizadeve

Veliko krivic se okolici godi v političnem in gospodarskem obziru, zategadelj je tudi program precej obširen. Gospoda Cegnar in Zor sta pred glavnim zborom potovala od vasi do vasi, ter posestnike popraševala kaj zahtevajo. Po splošnih željah okoličanov, so v programu primorskega tabora sledeče točke: 1. Združenje vseh Slovencev v eno kronovino z enim deželnim poglavarstvom in z enim deželnim zborom. 2. Vpeljanje slovenskega jezika v šole in uradnje. 3. Mestni ustav naj se pregleda in popravi, tako, da bo enako pravičen Slovincem in Lahom. 4. Za okolico naj se napravijo tri slovenske glavne šole in gospodarska šola za kmetovalce. 5. Župani v okolici naj se volijo vsaka tri leta in njim dajo dostojne pravice, katerih zdaj nimajo. 6. Komunalni davki naj se pravično uredi; računi in proračuni za mesto in okoliko, naj se ločijo. 7. Železnica čez Predil naj se napravi brž ko mogoče. 8. Čuvaji v okolici naj se zopet vpeljejo. — Zbor je vse točke z velikim navdušenjem jednoglasno sprijel.

V kratkem bomo torej videli, bode-li se več okoličanov udeleževalo laške gostije pri Jovcu, ali slovenskega tabora pod milim nebom.

Iz Hrvaškega. 4. maja. [Izv. dop.] Razmera med Slovenci in Hrvati je bila že od nekdanj prijateljska. Posebno smo mi Slovenci vselej radi nekoliko svoje individualnosti kot narod prepustili na prid hrvatskega, ker nas je vselej misel jugoslovanstva vodila in nas vodi še. Naši rojaki so delali in pisali za Hrvate in hrvatski napredek. Omenjam Stanko Vraza, omenjam celo vrsto profesorjev, ki so bili in so še na Hrvatskem delavni. Boleti nas mora torej, ako zdanji vladajoči Hrvati se tako obnašajo nam Slovincem nasproti, da se jasno vidi, ka so sovražniki našega narodnega prizadevanja. To se je jasno pokazalo ob priliki zadnjega tabora v Sernici. Jaz sam nisem imel priliko, da bi bil obiskal shod svojih rojakov. Vem pa, da tam niste videli mnogo Hrvatov. Vlada je skrbna, da bi se Hrvatje s Slovenci ne pečali. Zato je bilo nekterim direktno prepovedano udeležiti se tabora, nekteri pa so se bali. Potrganje onih slovenskih plakatov z oglov je bilo vsem znamenje, kako vlada o Slovincih misli. Nikjeri pa ni menda posebno uradništvo in vse, kar je z njim v zvezi tako servilno, kakor denes pri nas. Policija pa menda ni nikoli nikjer bolj urejena, t. j. bolj dresirana, nego pod Rauchom. Ker ni v izdajanji novcev nobene kontrole za Rauchov absolutizem, plačujejo se lahko kupljive duše, ki po krémah in po vseh kotih preže na vsako besedo, na vsak gibljaj tega ali onega, ki je na sumu, da je pošten Hrvat ali narodnjak. Rauch ima v tem pravi Napoleonov talent, da svoje raznovrstno oblečene pandure in špiclje kakor tudi svoje male in velike nasprotnike pozna. Zgodi se tako, da Rauch vse izvé, celo to, če je eden, ki mu ni po volji, kako kupico vina čez mero pil. Ako se torej Hrvatje slov. tabora niso vdeležili, znate na kak račun imate to zapisati. Omenjam pa to za tega delj, ker mislim da bodo nam sovražni časopisi ostentativno povdarjali nevdeleževanje Hrvatov. Sicer sem pa jaz popolnoma vaših misli, da si hrvaška vlada s tacim terorizmom sama tla spodkopava. In teh misli mora vsak biti, kdor ni še obupal nad potomci Jelačića bana, kdor pozna hrvatsko za Slovanstvo navdušeno mladino. Bog je nam v magjaronstvu šibo poslal in morda ne bo napak, da se v tej stiski učimo. V ognju se čisti zlato, seme svobode se v rodovitna tla prime v nesvobodnih časih.

Politični razgled.

V državnem zboru je bilo več vladnih predlogov dotičnim odborom v preudarek izročeno, kateri pridejo po tem tacem pozneje še pred zbornico. Vršilo se je potem tretje branje o delokrogu vojaških sodnij,

in kakor tvojo prijazen, tako tudi kralja Matijaža prijateljstvo — prav po pravici.“

Turčanski zarudi, rad bi nekaj odgovoril, ali vendar-le povesi glavo in globoko prikloni se, naposled pak molče odide iz čumnate.

Modruški vladika stopi za njim, toda vstavi se pred kraljem. „Zabodili smo v jezo, z jezici smo se pikali.“ — „ti pak si se pokorno vdal svojih sodnikov zahtevam, tedaj se mirno razidemo. Zatorej ná moj blagoslov, kralj in sin moj, da zvest ostaneš svojim obljubam, in če jih izvršiš, da ti bode popolnoma odpuščen velik greh!“ — Vladika razprostre roke in poblagoslovi kralja, kralj pak skloni glavo in trka na prsi, prekriža se in ostane miren, dokler se za starčkom ne zapro duri.

Zdaj še le vstane Tomažević, zarudi in divje zareče oko na duri grožeče in maščevalno vpre tako, kakor bi njegovega očesa ogenj hotel prodreti duri. S krčevito stisnjeno pestjo se zagrozi za Turčanskim in vladiko, hudoba mu duši glas: „Le čakite, Oger, če Bog dade, vrnem ti vse! Vaša ogerska oholost je hotela v svojej pijanosti že teptati po mojem prestolu in bosniško krono potoptati v blato. Le čakite, Ogr! Čakite, da polumesec strgam pod svojo peto, da turški bunčuki zginajo z bosniških mej, potlej bosniški narod pozabi kralja Štefana: z mohamedansko krvjo vsakojaki spomin na moj neblagi čin izbrišem narodu iz srca, potlej pak se naj tresse Budim v svojih zakladih: osvetim si to zaničevanje, to zasramovanje kljubu Rimu, kljubu vsemu zahodu!“ — in razburjen enkrat gori in doli premeri čumnato.

Tomaževića notranja bura jame odnehavati, misli na bodočnost se mu pokoje, fantazija mu zida zlate gradove: meni, da je že v prah podrl Turka; tudi čuti, kako zakone določuje kralju Matijažu, ki so modrejši od njega; do cela se je zamaknil v ljubovoljnost, vse zasramovanje vrača na-nj, poprej je bil Matijaž sam svoj kralj, zdaj pak je le njegov namestnik s kraljevskim naslovom. Ta fantazija je Tomaževića prevzela tako, da ga v kratkem mine vsa strast, da s prijaznim nasmehom pozdravi svojo mater Vojakicjo, ki je tudi radostna kmalu po odhodu Turčanskega in Modruškega vladika priška v čumnato. (Dalje prih.)

ktera postava se je po kratkem posvetovanji potrdila. — Pričelo se je po tem prvo posvetovanje o postavi, kako se imajo postave in ukazi v državnem zakoniku razglašati. Sklenilo se je na predlaganje Sturmovo, da se naslov ima glasiti „za avstrijsko cesarstvo.“ Do zdaj nismo že več prav vedeli kje živimo in komu davek plačujemo. Zdaj vemo da se imajo s a mo neogrskedežele Avstrija klicati. — Potrjena je bila postava, s katero se odpravlja ferdna zveza na Kraunjske m. — O osnovanji gospodarstvene više šole v Cislajtanjii je obveljal predlog gospodarstvenega odbora, po katerem se ima v tej polovici države namesti Oggerskega Starigrada (ki je Magjarom pripadel) nova gospodarstvena šola napraviti, pozameznim deželam pa na voljo dati napravljanje kmetijstvenih akademij.

Med Č e h i in vlado se je že vnel prepri zaradi sestavljanja porotnih mož. V dotično komisijo je namreč voljenih 6 Č e h o v in 6 Nemcev. To je očitna krivica, ker je praškega prebivalstva komaj peti del nemški. Dr. Klaudy, mestni šupan bi kot prvosednik imel določilni glas, kterega bi med 6 in 6 nasprotni si stoječimi treba bilo. Minister pravosodja pak je razsodil, da mu ta določilni glas ne gre, temuč da ima pri enacem številu glasov določiti žreb (loz). Č e h i pa zahtevajo, da znajo porotniki oba deželna jezika in pravijo, da minister nima pravice postave tako tolmačiti, in da rajši porotnikov ne volijo, nego z lozanjem.

Iz Oggerskega izvemo po magjarskem časopisji nekoliko o magjarski politiki. S Prusijo se Magjari nočejo v neprijateljstvo spraviti, pač pa za glavnega sovražnika Magjarije imajo Rusko. Magjari pač čutijo, da se Slovani, kar jih imajo pod petami, ne bodo dali na vekomaj teptati in to je razloga dovolj sovražiti slovsanske Ruse.

Ogerska gosposka zbornica je sklenila poselej od zbornice poslancev kralju adresno poslati. Pri adresni debati v zbornici poslancev bodo jako razdraženo trčile stranke ob-se. Deakovci ne hote dajati nobenih koncesij svojim nasprotnikom, kajti pri volitvi prvosednikov in opravnikov v zbornici se na levičnjake ni nič oziralo.

Dalmatinsko vprašanje zopet na vrsto sili. Nemški centralisti v dunajski zbornici so mislili, da vprašanje s tem rešijo, ako reko, da ga ni. Tako je bil uneti ministerki odgovor o Dalmaciji. Ali Hrvatje je ne puste in Magjarijo radi vidijo, da bi se še bolj razkoračili. Pravijo, da Andraši že agitacije v Dalmaciji pripravlja. Važna je te reč zato, ker bi se decemberska ustava podrla tačas, ko se Dalmacija odtrga. Bili bi potem bliže federalizmu.

Razmere med Prusijo in Avstrijo so od dne do dne bolj opozovanja vredne. Da je generalni štab dunajski izdal neko Bismarkovo skrivno depešo v javnost, to bode pruske liste in vsak dan se z avstrijsko-nemškimi pulijo. Vidi se skoraj, kakor da bi jim kaj zato bilo, da se med seboj v razpor spravijo.

O potovanji avstrijskega cesarja v Carigrado se čedalje bolj govori. Pravijo da ga na to potovanji posebno prigovarja grof Andraši. Znano je da so si Magjari in Turki po krvi v rodu. Zato menda Andrašija vleče doli. Vprašanje je le, ali ne bodo turški kristijanje še bolj nezaupno gledali Avstrijo nego jo dozday, ako bode sklepala prijateljstvo s polomesecem. Pravijo, da je tega poslednega mnenja tudi Beust.

Angležem zopet tžzave delajo irski fenijanci. Razvida se, da Irce s tem, kar so jim v dolnji zbornici pravice v verskih zadevah dali, niso zadovoljni. Angleži so Irce že od nekdanj krvavo tlačili in isesali. Ta greh se bode maščeval. Poroča se iz Irskega vedno o strahovitih umorih angleških bogatih posestnikov. Morilci, ubožni domačini, se večidel ne morejo izvedeti, ker noben Irec svojega rojaka ne izdâ.

Razne stvari.

* (Za vižmarski tabor) kateri bode najbrž največi izmed dozdanjih, se bosta kot govornika oglasila tudi gg. dr. Vošnjak in dr. Zarnik.

* (Dr. Kosta) zastopa del, ki pripada od Debeljakove zapuščine jugoslovanškemu vseučilišču. Po inventaru ki ga je priobčil gospodarskemu odboru, znaša vsa Debeljakova zapuščina 34.704 gld. 62 kr. Razpravljenje o zapuščini bode boje kmalu končano. Zaklada za utemeljenje jugoslovanškega vseučilišča znaša koncem 1868. leta 131.143 gld.

* (Mariborska čitalnica) napravi prihodnjo nedeljo 9. t. m. izlet v Hoče, v srenjo pohorsko. Povabljeni so vsi udje in drugi rodoljubje slovenski, da pridejo zabave vdeležiti se v gostilnico k Glažarju, ali kakor se po domače pravi „pri kovači.“

* (V Pragi) se je osnoval odbor, ki ima nabirati doneske, s kterimi se bodo podpirale rodovine politično obsojenih. Ustanovitelji so že prosili uradnega dovoljenja.

* (Amnestija) V „Boh.“ in v „A. A. Ztg.“ je brati neko oficijuzno obetanje, da se v dotičnih krogih prav resno posvetujejo, kako bi se dala oklicati amnestija za vse one, ki so se v Pragi in okolici ter na Českem sploh politično omadeževali ali prišli celo v kazni. Bila bi neki jako vrjetna velika občina amnestija, skleneno pa še ni nič.

* (Dva telegrama.) Nedavno so poslali graški Slovani tale telegram: Episcopus Strossmajer — Rom, Vatikan. Hrvati, Slovenci i Česi sakupljeni u „slovanskoj besedi“ kličü slavenskoj zvezdi predhodnici gromoviti i srdačni Živio!! — Dobili so v odgovor: Čitaonici slovinskoj. Gratz. Svim tamo Slovincem prijateljska fala i božji blagoslov našim željam.

Josip Juraj.

* (V Trstu) je nek Melhior Pregelj obsojen zaradi veleizdaje na pet let v ječo, ker je razširjal po Gorici plakate italijanisimov, ki bi Gorico radi zedinili z Italijo. Kakor že ime kaže, mora biti ta Pregelj Slovenec po rodu. Nov dokaz tu vidimo, da taki izrodki in renegati vselej najbolj zoper lastno kri in domovino divjajo.